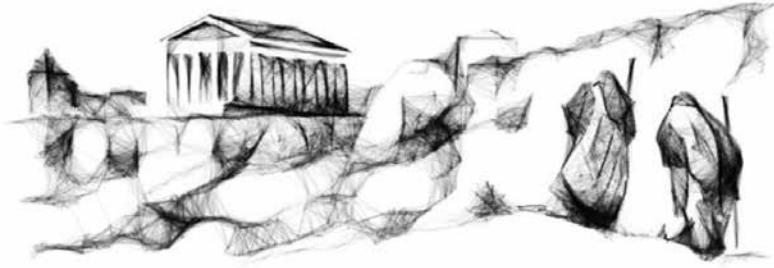

Leeto la Bobeli la Boromuoa

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa thuto ea beke ena, bala:

Liketso 16, Ba-Roma 3:28, Ba-Gal. 2:16, Liketso 17, 1 Ba-KCor. 1:23, Liketso 18:1–10.

Temana ea Khopolo:

“Se tšabe, u hlo u bue, u se ke ua khutsa, hobane ke na le uena, ’me ha ho e mong ea tla beha letsoho la hae ho uena ho u etsa hampe; hobane ke na le batho ba bangata motseng ona” (Liketso 18:9, 10).

Morao Antioke, Paulose le Barnabase ba otlala kereke le ho etsa mosebetsi o mong oa boevangeli. Sena se ne se bonahala e le la ho qetela ba sebetsa ’moho, ka khang e kholo e ile ea etsa hore ba arohane. Lebaka la khang ea Paulose le Barnabase ke Mareka, motsoala oa Barnabase (Ba-Kol. 4:10). Ha Paulose a memela Barnabase ho khutla libakeng tseo ba li fileng evangeli leetong la pele, Barnabase o ne a batla ho nka motsoala oa hae, empa Paulose o ne a le khahlanong le eona ka lebaka la ho hloleha ha Mareka pele (Liketso 13:13). Paulose le Barnabase ba arohana, leha hole joalo, ea e-ba tlhohonolofatso, ka ho arola matla a bona ba ka fihlela sebaka se seholo ho feta seo ba neng ba se rerile pele. Barnabase a nka Mareka ’me a khutlela Sipera, habo Barnabase (Liketso 4:36). Ka mor’a ho mema Silase ho tsamaea le eona, Paulose a ea le Siria le Silicia, a ntse a matlafatsa likerekeng moo. Pele ba tla Antioke lekhetlo la pele, Paulose o ne a ile a qeta lilemo tse ’maloa Tarese (Liketso 9:30; 11:25, 26). Joale a ba le monyetla oa ho etela liphuthheho tseo a li thehileng moo. Leha hole joalo, moralo oa Molimo bakeng sa hae e ne e le kholo ho feta ka moo Paulose a neng a hopotse.

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha, 1 Loetse.*

Morao Listra

Khetho ea Luka ea liketsahalo e tliša Paulose hantle Derba le Listra. Ka Siria le Selisia, ntho eo a e bolelang ke hore Paulose a tsamaea le libaka tseo a ntse a tiisa likereke (Liketso 15:41).

Bala Liketso 16:1–13. Ketso ea Paulose moo e re ruta eng ka moo a neng a le hlokolosi kateng ho fihla ba bang?

Leha ntate oa Timothea e ne ele molichaba, 'm'e oa hae e ne e le Mokreste oa Mojude ; lebitso la hae e ne e le Eunice. Ntle le hore o ne a sa bolla, Timothea o ne a tseba mangolo ho tloha bonyaneng (2 Tim. 3:15), ho bolelang hore e ne e le motho oa borapeli. Joalo ka Mokreste, o na sa ntsa ikhapatse tlhomphe le ho ratoa ke balumeli bohle ba lehae.

Kaha Bajude ba ne ba nka motho e le Mojude ha 'm'e oa hae e le Mojude e seng ntate, Timothea e ne e le Mojude . O ne a sa ka a bolotsoa ka letsatsi la borobeli a tsoetsoe, mohlomong ka ha ntate oa hae, eo eleng mo-Gerike, o ne a bona lebollo e le ntho feela.

Ka ho lakatsa ho nka Timothea e le mosebetsi 'moho le ho tseba hore joalo ka Mojude ea sa bollang, o tla haneloa ho kena ma-synagogueng ka qoso ea bokoenihi, Paulose a mo bolotsa. Se susumelitseng Paulose ho etsa joalo, ka hona, ho ne ho utloahala 'me ha ho ea lokela hore e ka shejoa e le ho itoantša evangeling eo a rutang.

Ka mor'a ho etela libaka tseo a bileng ho tsona leetong la pele, Paulose a etsa qeto ea ho ea boroa, mohlomong ho ea Efese, profinsing ea Asia, empa Moea o Halalelang oa mothibela ho etsa joalo. Eaba o ea leboea, a leka ho ea Bithinia, empa hape ka tsela esa boleloang Moea oa mo hanela ho ea moo. Kaha a na sa ntsa a feta le Misia, Paulose o ne a saletsoe feela ke ho ea bophirimela lebopong la Troase, moo a ka eang ka sekepe libakeng tse 'maloa. Pongeng ea bosiu, leha hole joalo, Molimo a 'montša hore o lokela ho haola leotle la Aegean ho ea Masidonia. Ha bao a tsamaeang le bona ba tsebileng ka pono, ba etsa qeto ea hore Molimo o ba bilelitse ho arolelana evangeli le ba Masidonia.

Nahana ka lebaka leo Paulose a bololitseng Timothea. See se lokela ho re ruta eng ka ho ba malala-a-laotsoe ho etsa lintho tseo kamehla re sa lumellaneng le tsona kapa li se taba, empa seo sebetsa mosebetsi o moholo?

Filipi

Hang ha ba le Masidonia, Paulose le bao a tsamaeang le bona ba ea Filipi, moo ba ileng ba theha kereke ea pele ea Bokreste Europa.

Bala Liketso 16:11–24. Barumuoa ba ile ba ea kae ka Sabatha 'me hobaneng? Ho etsahetse'ng ho bona ha ba le moo?

Nako eohle ha Paulose a fihla motseng, mokhoa oa hae e ne e le ho etela synagogue ea lehae ho pakela Baduje (Liketso 13:14, 42, 44; 17:1, 2; 18:4). Hore filipi ena le sehlopha sa hae ba ile ba ea pel'a noka ho rapela—'moho le basali ba bang, bobeli barapeli ba Molimo ba Bajude le Balichaba—mohlomong ho ne ho se na synagogue motseng oo. Taba ea bohlokoa mona ke ea hore Paulose ha a ka a ea synagogueng ea Baduje ka Lisabatha feela bakeng sa boevangeli, empa hape ka

Bala Liketso 16:25–34. Hlahloba pale ea tšokoloho ea molebeli oa toronko. O ne a hloka ho etsa'ng hore a bolokehe?

Karabo ea Paulose le Silase potsong ea molebeli oa teronko e tletse ka tumellano ea evangeli, kaha pholoho e tla feela ka tumelo ho Jesu (Ba-Rom. 3:28, Ba-Gal. 2:16). Seo re ke keng ra etsa qeto ka sona paleng ena, leha hole joalo, ke hore tumelo ho Jesu ke sohle se hlokehang bakeng sa kolobetso, re behelletse thuto le litaeo tse nepahetseng. Ke eng eo re e tsebang ka molebeli oa teronko? Na e ne e le Mojude kapa moporoselite oa Mojude? Ho sa tsotellehe na e ne e le mang, seo a neng a se hloka ke ho lumela ho Jesu e le Morena le Mopholosi. Haeba e ne e le molichaba ea neng a se ntse a tseba le ho rapela Molimo, joalo ka Kornele, Lidia (Liketso 16:14), le ba bang ba 'maloa ho Liketso? Teng haeba o ne a kile a ea likopanong tsa boevangeling tsa Paulose motseng moo? Ho sa natsoe letho ka eena, bokhutšoanyane ba tlaleho ha bo ea lokela ho sebelisoa e le lebaka la kolobetso ea kapele.

Bala Liketso 16:31–34. See se re ruta eng ka ho phetheha le ho tlala ha sehlabelo sa Kreste bakeng sa rōna? Ke joang re ka ithutang letsatsi ka leng, ho phomola ka tiisetso ea ho loka ha Kreste ho u apesa e le eona feela tšepo ea rōna?

Thesalonika le Berea

Ha Paulose le Silase ba lokolloa teronokong, barumuoa ba tloha Filipi (Liketso 16:35–40). Ho tloha Filipi, Paulose le eo a tsamaeang le eena le ba ka kotloloho Thesalonika, motse moholo oa Masedonia.

Bala Liketso 17:1–9. Bajude ba Thesalonika ba ile ba amohela kotleho ea thuto ea Paulose har’a Balichaba joang?

Hang hape re bona Paulose a batlana le synagogue moo a ka arolanang evangeli. Ba-Gerike ba bangata le basali ba ’maloa ba hlaheletse ba ile ba susumetsoa ke molaetsa oa Paulose. Hore ebe balumeli bana ba bacha ba ile ba “khomarela Paulose le Silase” (Liketso 17:4) ho ka bolela hore ba ile ba theha sehlopha seng le ho kopanela ka thoko ho synagogue, mohlomong ntlong ea Jasone. Ka lebaka la mōna, lira tsa bona tsa qala moferefere. Morero oa bona e ne e le ho tlisa Paulose le Silase—Timothea ha ho buuoe ka eena—ka pele ho lekhotla la motse hore ba qosoe. Ha ba sa fumane barumuoa bana, Jasone ka bo eena le balumeli ba bang ba ’maloa ba ile ba huleloa balaoling ka qoso ea ho sireletsa baferikanyi ba lipolotiki.

Bala Liketso 17:10–15. Karabelo ea Bajude ba Berea papisong le ba-Thesalonika?

Lentsoe eugenēs (Liketso 17:11) qalong le ne le bolela “ho tsoaloa hantle” kapa “tsoalo ea boemo” empa la fetola moelelo ho ka bolela boitšoaro ba “kelello e ntle”, hoo e kang ’nang eaba taba mona. Bajude ba Berea ba tlotloa e seng hobane ba lumellana le Paulose le Silase empa ka baka la boithatelo ba bona ho hlahloba mangolo ka bo bona ’me ka matsatsi ho bona hore e feela seo barumuoa ba se boelang se nepahetse. Ho nkoa ke maikutlo feela ho amohela evangeli, ntle le kholiseho ea kelello, ke ntho ea nakoana e sa tieang. Nako e se kae, leha hole joalo, lithoriso tsa kena-kenana le bosebeletsi bo tlisang litholoana ba Paulose Berea, tse ileng tsa mo susumetsa ho ea pele boroa, Athene.

U qetetse neng ho ka cheseho eohle ho batla mangolong e le ho fumana ho re na “litaba tseo [life kapa life]” hore li joalo”?

Paulose Athene

Athene, setsi sa bohlale ba Greece ea mehleng, se ne inehetse bokhumamelong ea litšoatšo. Litšoantšo tsa Mabile tsa batho le melingoana li ne li fumanoa hohle, haholo monyako heheng ea agora (sebaka sa sechaba), moo e neng e le setsi sa bophelo ba toropong. Paulose a hlabeha haholo ke ka moo litšoantšo li nketsoeng holimo kateng hoo a ileng a ba a fetola mokhoa oa hae oa ho qala pele synagogeng, eaba o sebetsa habeli: beke le beke a fetolana le Bajude le ba tšabang Molimo synagogeng, a etsa joalo le ka khotla ka matsatsi 'ohle le ba-Gerike. (Sheba Liketso 17:15–22.) Kaha batho ba Athene ba ne ba ikemiselitse ho mamela se seng se secha, ba-filosofe ba bang baba baba le thahasello thutong ea Paulose 'me ba mo memela ho bua Areopago, lekhohleng le phahameng la motse. Puong ea hae, Paulose ha a ka a qotsa mangolong kapa ho hopola nalane ea Molimo le Iseraele, joalo kaha 'a ne a etsa ha a bua le Bajude (bapisa le Liketso 13:16–41); katamelo ena e etsa kelello haholo ka batho bana. Empa a bolela linnete tsa Bible ka tsela eo bahetene bana ba moetlo ba ka utloang hantle.

Bala Liketso 17:22–31. Puong ea hae ea Areopago, ke linnete life tse kholo ka Molimo, le pholoho, le nalane, le botho, tseo a buileng ka tsona?

Bohoho ba mantsoe a Paulose a ne a utlohala e le bohlanga ho bamameli bao ba hae ba maemo, bao maikutlo a bona ka Molimo le bolumeli a neng a sothehile. Ha re tsebe hore na Paulose o ne a rerile ho qetella molaetsa oa hae joang, hoba o bonahala eka ba ile ba mo kena hanong moo a buang ka kahlolo ea Molimo ea lefatše (Liketso 17:31). Ntlha ena ea tumelo ea thulana le lintlha tse peli tsa ba-Gerike: (1) hore Molimo o hole le batho, ha a na kabelo ho tse lefatšeng kapa ho kena-kenana le litaba tsa batho, le (2) le hore ha motho a eshoa haho ka ke haeba le tsoho ho hang. Sena se thusa ho hlalosa hore na ke hobaneng evangeli e ne e le bohlanga ho ba-Gerike (1 Ba-Kor. 1:23) 'me palo ea balumeli Athene eaba nyane haholo. Empa, hara bao ba ileng ba lumela e ne e le ba ba bang ba nang le tšusumetso e kholo sechabeng sa Athene, joalo ka Denuse, setho sa Areopago, le Damarise, eo ho bitsoa ha hae ka lebitso ho bolelang hore e ne e le motho oa maemo, ha e ba e ne e se setho sa lekhotla le eena (Liketso 17:34).

Katamelo e fapaneng ea Paulose ka pel'a Areopago e bontša ho ela hloko ha hae ho fapana ha mokha oa bophelo le moetlo. O bile a qotsa seroki sa mohetene (Liketso 17:28) ho tiisa ntlha ea hae. See se lokela ho ruta eng malebana le ka moo re ka sebelisang mekha e fapaneng ho fihlela batho ba fapaneng?

Paulose Korinthe

Liketso 18:1–11 e pheta ea Paulose ha a le Korinthe, moo a tla lula selemo le likhoeli tse tšeletseng. Akila le Prisilla e tlo ba metsoalle ea bophelo bohle ea Paulose (Ba-Roma 16:3, 2 Tim. 4:19). Tlaleho e akanya hore e ka e ne e se tse e le Bakreste ha ba tla Korinthe, mohlomong ke lebaka la ho fallisoa ha Bajude ho tloha Roma ke ’musisi Klaude. Setsibi sa nalane sa mo-Roma Suetonius o bonahala a supa hore ho fallisoa ha Bajude ho bakiloe ke pherekano e hlahileng ha Baduje e amanang le lebitso la “Kreste” (Claudius 25.4), eo e kang lona lebaka la ho boleloa ha evangeli ke balumeli ba Bajude ba lehae. Ka hona, khonahalo e kholo ea hore e be Akila le Prisilla ka bo bona e bile karolo ea tšebetso. Ka tsela tsohle, ntle le hore e ne e le ba tumelo e le ’ngoe le nalane ea Bojude, Paulose le metsoalle ea hae e mecha hape ba ne ba sebetsa mosebetsi o tšoanang.

Bala Liketo 18:4–17. Litholoana tsa boromuoa ba Paulose e bile life Korinthe?

Ha Silase le Timothea ba fihla ho tsoa Masedonia, ba ile ba tla le tšebetso ea chelete ho tsoa likerekeng tsa moo (2 Ba-Kor. 11:8, 9), e ileng ea lumella Paulose ho inehela ka botlalo ho ruteng. Mokhoa oa Paulose e ne e le ho phela ho tsoa litšenyehelong tsa hae nakong ea bosebeletsi ba hae, leha a ne a ruta hore “ba boelang Evangeli ba phele ka Evangeli” (1 Ba-Kor. 9:14). Ntle le khanyetso e matla ea Bajude molaetseng oa Paulose, Bajude ba bang ba ile ba lumela, le barapeli ba bang ba Molimo ba Balichaba. Hara balumeli e ne e le bo-Crispuse, moetapele oa synagoge, le ntlo ea hae kaofela. Ba bangata ba Korinthe ba ile ba lumela ’me ba kolobetsoa. Boemo har’a Bajude, leha hole joalo, bo ne bo tsitsipane, joalo kaha pono e latelang e bontša (Liketso 18:12–17), ’me Paulose o ne a rera ho tloha Korinthe haufinyane, empa ponong ea bosiu a fumana khothatso ea ho lula (Liketso 18:9–11). Tseleng e khutlelang Antioke, Paulose a nka Akila le Prisilla le ho ba siea Efese, moo a ileng a qeta matsatsi a se makae pele a qalella leetong la hae. Ha a le moo, o ile a ba monyetla oa ho ruta synagogeng ea ma-Juda, eo karabelong e ntle ea teng e ileng ea etsa hore a etse tšepiso ea hore, ha Molimo a rata, o tla khutla (Liketso 18:18–21). Sena se ile etsahala leetong la hae le latelang.

Paulose, a ferekantsoe ke kamohelo ea hae, o ne a hloka khothato e tsoang ho Morena malebana le pholoho ea meea moo. Mantsoe a Morena ho eena (Liketso 18:10) a reng ho rōna ha ka ikutloa joalo kaha Paulose a ikutloile?

Ho Ithuta Haholoanyane:

“Bao ba rutang linnete tse sa tumang ha ba hloke ho nyahama ha ka linako tse ling ba thulana le kamohelo e seng ntle, le ho bona ba ipitsang Bakreste, le ho feta Paulose le bao a neng a tsamaea le bona hara bao ba ba sebeletsang. Barumuoa ba sefapano ba lokela ba hlomele ka ho lebelo le thapelo, le ho ea pele ka tumelo le sebete, ba sebetsa kamehla ka lebitso la Jesu.”—Ellen G. White, *The Acts of the Apostles*, p. 230. “Haeba, linakong tsa ho qetella tsa nalane ea lefatše lena, ba bolelloang ba ka latela mohlala oa Berea, ba botsisisang mangolo ka matsatsi ohle, ’me ba bapise le lentsoe la Molimo melaetsa eo ba e rutoang, ho ne ho ka ba palo e ngata e tšepahallang lithokomeliso tsa molao oa Molimo, moo ha joale ba fokolang. . . . “Bohle ba tla ahloloa ho latela leseli leo ba le filoeng. Morena o romela mangosa a hae ka molaetsa oa pholoho, ’me bao ba utloang o tla ba jarisa boikarabello ka tsela eo tšoereng mantsoe a bahlanka ba hae ka eona. Bao ka lipelo tsohle tsa bona ba batlang ’nete ba tla etsa lipatliso tse hlokolosi, ka leseli la lentsoe la Molimo, lithuto tseo ba li fuoang.”—Page 232.

Lipotso tsa Puisano:

1. Boemong ba sekha sa ho qetela sa thuto ea Mantaha buisanang ka sehlopheng ka se boleloang ke polelo ena: “Tlhokeho e kholo bakeng sa boitukisetso bo nepahetseng karolong ea baiukisetsang ho kolobetso. . . . mekha ea motheo ea bophelo ba Bokreste lokeloa hore e hlakisoa ba soa kena ’nete.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 6, pp. 91, 92.
2. Lula haholo potsong ea Laboraro ea ho qetela. Ke joang re le kereke re ka bontšang se tšoanang le takatso e tšoanang ho kopana le batho moo ba teng ntle le ho rekisa ka Evangeli kapa boitsebiso ba rōna?
3. Bala Liketso 17:32–34. Re ka ithuta eng karabelong tse tharo tseo molaetsa oa Paulose o ileng oa thulana le eona Athene? “(1) Ba bang ba soma. Ba ne ba makalitsoe ke tjantjello le botšepahi ba Mojude enoa. Ho ea khonahala ho etsa metlae ea bophelo; empa ba etsang joalo ba tla fihlela hore se qaliloeng e le motlae se tlameha ho qetella ka tlokotsi. (2) Ba bang ba re ba tla etsa qeto ka moso. Ho kotsi ka ho fetisisa matsatsing ’ohle ke ha motho a lemoha hore na ho bobebe ha kae ho bua ka tsa hosane. (3) Ba bang ba ne ba lumela. Ea hlalefileng oa tseba hore ke leotla feela le ka latolang mpho ea Molimo.”—William Barclay, *The Acts of the Apostles*, rev. ed. (Philadelphia: Westminster, 1976), p. 133.
4. Paulose o ile a qotsa sengoli sa mohetene (Liketso 17:28) e le ho tiisa ntlha ea hae ho Ba-Athene. Seo se re ruta eng ka moo, ka nako tse ling, ho sebelisa mehloli e kang ena, e ka bang le bohlokoa? Mathata a ka bang teng ka afe hape?